

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਐੱਸ ਕੇ ਕਪੂਰ ਜੇ.ਜੇ.

ਵੀ. ਐਨ. ਸਰੀਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਪੋਪਲਾਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1963 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 235-ਡੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ।

ਦਿੱਲੀ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਧਾਰਾ (59 of 1958)— ਐੱਸ 14(6)—1965 ਦੀ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਨਰੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ— ਕੀ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਰਕਮ ਜਿਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਇਹ ਆਉਂਦੀ ਹੈ—ਮਾਰਚ ਅਜਿਹਾ ਤੁਲਨਾਕਾਰ—ਕੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਹੈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿ-ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵੰਡ ਦਿੱਲੀ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਨੁਛੇਦ 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 14(6) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ 'ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੇਜ਼ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਬਟਵਾਰੇ ਦੁਆਰਾ, ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਪਰ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਾਂਝੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਰਤਨ ਕੇਵਲ ਉਸਦੇ ਰੁਤਬੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਭਾਗ 14(6) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਤਬਾਦਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਵੀ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਲੇਖ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਸਹਿ-ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਨੁਛੇਦ 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) (ਈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਸਹੀ ਲੋੜ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ। ਇਹ

ਵਿਵਸਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਬਾਦਲਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਖੁਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਨਿਰਭਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(6) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਧਾਰਾ 14(6) ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਤਬਾਦਲੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਹਾਤੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 14(6) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਜਿਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਹਾਤੇ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਸ ਦਾ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਿਤੀ 16 ਅਕਤੂਬਰ 1963 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਿੱਲੀ ਮਿਤੀ 20 ਮਈ 1963 ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਪੋਪਲਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੀ.ਐਨ. ਸਰੀਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੀ.ਐਸ. ਪੋਪਲਾਈ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਡੀ.ਐਨ ਭਸੀਨ।

ਐਸ ਐਨ ਚੋਪੜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਕੀਲ

ਆਦੇਸ਼

ਮਹਾਜਨ ਜੇ—ਦਿੱਲੀ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਨੁਛੇਦ 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਧੀਨ ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 13 ਅਗਸਤ 1964 ਨੂੰ ਪੀ ਡੀ ਸ਼ਰਮਾ ਜੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ। ਕਿ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਦੀ ਆਮ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਗਜ਼ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(6) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਤਬਾਦਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ" ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੇ ਤੱਥ ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਹੁਣ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਰੈਕੋਰਡ ਕੋਰਟ ਰੋਡ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਬੰਗਲੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੰਗਲਾ ਪਿਤਾ (ਬੀ. ਐੱਸ. ਪੋਪਲਾਈ) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ

ਪੁੱਤਰਾਂ (ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਪੋਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਪੋਪਲਾਈ) ਵਾਲੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜੇ ਵੀ.ਐਨ. ਸਰੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਪੋਪਲਾਈ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਵੀ.ਐਨ. ਸਰੀਨ ਨੂੰ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਤਾ ਬੀ.ਐਸ. ਪੋਪਲਾਈ ਨੇ 80 ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਪੋਪਲਾਈ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਆਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਲਈ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਜੋ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਉਲਝਾ ਲਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਤਿੰਨ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

(1) ਕਿ ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਪੋਪਲਾਈ ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ;

(2) ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ ਅਤੇ ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ

(3) ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਸਰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਕਮ ਉਸ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਾਲ।

ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਪੋਪਲਾਈ ਵੰਡ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ 17 ਮਈ 1962 ਨੂੰ ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। . ਜੰਮੂ: ਇੱਕ ਗੈਰ-ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਕੇ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲ ਗਈ ਸੀ। ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਅਕਤੂਬਰ 1962 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵੀ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੀ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਲਿਖਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਖੈਬਰ ਦੌਰੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵੰਡ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (6) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੰਡ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨਰਮਸੇਟੀ ਵੈਕਟੰਪਲਾ ਨਰਸਿਮਹਾਲੂ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਰਮਸੇਟੀ ਸੇਮੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਿੱਲੀ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਦੂਜੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉਲਟਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

“ਅੱਗੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਪੇਪਲਾਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਇੱਕ ਫੈਜ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਫੈਜ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ, ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੰਧਨ ਵਫ਼ਾਦਾਰ. ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਆਰ.ਡਬਲਯੂ. 1 ਸਹਾਇਕ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 31 ਅਕਤੂਬਰ 1962 ਨੂੰ ਖੈਬਰ ਪਾਸ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਪੁਰਮ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵੀ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਜਿਰਾਹ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਖੈਬਰ ਪਾਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਸੂਟ ਉਪਲਬਧ ਸਨ ਜੋ ਕਿ 24 ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਪੇਪਲਾਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨੰਬਰ ਉਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 14 ਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਜੂਨੀਅਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਿਆ ਕਿ ਕੀ ਖੈਬਰ ਦੱਚੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪੁਰਮ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 10 ਵੇਂ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹੋਸਟਲਾਂ ਲਈ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ 20 ਵੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ 110 ਵੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ: 1 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਪਰੇਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਾਕਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਉਹ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਫੈਜ਼ੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪੀ.ਡੀ.ਸ਼ਰਮਾ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ ਕਿ (ਜਿਸ ਬੰਗਲੇ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਗਈ। ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਈ) ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ, ਜੋ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 39 ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੂਜੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਅਸਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖੋਜ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਬੂਤ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕਦਮੇ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਾ ਹਮਲਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਵੰਡ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(6) ਦੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸੰਪੱਤੀ ਤਬਾਦਲਾ ਧਾਰਾ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਸ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ "ਤਬਾਦਲਾ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:-

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ "ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ "ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ" ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ.

ਜਦੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 'ਤਬਾਦਲਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੱਚਾਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 36 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 53 ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਧਾਰਾ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 53-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਵੰਡ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਰਮਸੇਟੀ ਵੈਕਟੋਪਲਾ ਨਰਸਿਮਹਾਲੂ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਰਮਸੇਟੀ ਸੋਮੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1) ਪਤੰਜਲੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਜੇ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਵੰਡ ਦਾ ਅਸਲ ਸੁਭਾਅ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੂਜੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਸਹਿ-ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਆਪਸੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਗੁੱਟਾ ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨਿਆ ਨਾਬਾਲਗ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨਾਗਰੱਤਮਾ ਬਨਾਮ ਕੱਟਾ ਸਰਸਾਮਾ (2) ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ ਜੇ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਵੰਡ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਆਨੰਦ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੰਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਆਵਾਜਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵੰਡ, ਇਸਲਈ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 53-ਏ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਰਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿਲਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਡਬਲਯੂ.ਐਨ. ਮਮਦ ਕੁੰਹੀ ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂ.ਐਨ. ਇਬਰਾਹਿਮੀ ਹਾਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (4) ਵਿੱਚ ਕੇਰਲਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਕੇ. ਪੰਚਪੇਸਾ ਅਯਗਰ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਕਲਿਆਣਸੁੰਦਰਮ ਅੱਯਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (5) ਸੈਨੀਰਾਮ ਰਘੁਸ਼ੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਵਾਰਕਦਬਾਈ ਸ਼੍ਰੀਧਰਸ਼ੇਟ ਵਿਚ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (6) ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪਿਰਥੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ (7) ਬਨਾਰਸੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਏ.ਜੇ.ਆਰ. (8) ਅਤੇ ਰਮਨ ਪਿੱਲਈ ਗੋਪਾਲਾ ਪਿੱਲਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਾਧਵਨ ਪਿੱਲਈ ਅਯੱਪਨ ਪਿੱਲੈ ਅਤੇ ਹੋਰ (9) ਵਿੱਚ।

ਕੇ. ਪੰਚਪੇਸਾ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

ਸਹਿ-ਮਾਲਕਾਂ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਵਿਚਕਾਰ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਭਾਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣ ਯੋਗ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(1)(ਬੀ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

17(1) ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਪਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 1864 ਦੇ ਧਾਰਾ ਨੰ 16 ਜਾਂ ਇੰਡੀਅਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 1866 ਜਾਂ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 1871 ਜਾਂ ਇੰਡੀਅਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 1877 ਜਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ ਆਇਆ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ, ਅਰਥਾਤ: -

(a) * * * *।

(ਬੀ) ਹੋਰ ਗੈਰ-ਵਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਯੰਤਰ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ, ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸੌ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਨਿਹਿਤ ਜਾਂ ਭਾਗ ਹੋਵੇ।:

ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਵਸਥਾ ਵੰਡ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਤਬਾਦਲਾ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ 'ਤਬਾਦਲਾ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ 'ਤਬਾਦਲਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, 'ਹਾਸਲ ਕਰਨ' ਜਾਂ 'ਤਬਾਦਲਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ 'ਤਬਾਦਲਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਵਾਂਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਤਬਾਦਲਾ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(6) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਚਾਪੇਸਾ ਦਾ ਮੁਕਦਮੇ ਤਾਂ ਹੀ ਚੰਗਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਕੇਰਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਤਬਾਦਲਾ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ 'ਤਬਾਦਲਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਤਬਾਦਲਾ ਧਾਰਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥ ਇਹ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਪੇਸਾ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਤਬਾਦਲਾ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਜ 'ਤਬਾਦਲਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੋਨੀਰਾਮ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਗਵਤੀ ਜੇ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 'ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। 'ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੰਬੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ: -

"ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੀਟ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੰਡ, ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਇਹ 1942 ਦੇ ਬੰਬੇ ਅਨੁਛੇਦ 17 (17) ਦੇ ਧਾਰਾ 2 ਪ੍ਰਾਵੀਸ਼ੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕਦਮੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਾਧੂਰਾਮ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਬੇਕੇਟ ਜੇ ਨੇ ਸਿਰਫ ਮਦਰਾਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਾ ਗੌਡਨ ਬਨਾਮ ਅਰੁਣਾਚੇਲਾ ਗੌਡਨ (10) ਅਤੇ ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਚੇਟੀਆਰ ਬਨਾਮ ਰਥਾਮੁੱਟੂ ਥੇਵਰ (11) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

ਇਹ ਹੁਣ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਗ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਤਬਾਦਲਾ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਦਰਾਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਤਬਾਦਲਾ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ।

ਬਨਾਰਸੀਲਾਲ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ' ਸ਼ਬਦ 'ਭਾਗ' ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪੱਟੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ। ਇਹ ਮੁਕਦਮੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕੇ ਪੰਚਾਪੇਸਾ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਮੁਕਦਮੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਰਾਜ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਮੁਕਦਮੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰਮਨ ਪਿੱਲਈ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਕੇਰਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੀਟ ਅਤੇ ਬਾਉਂਡ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਜ 'ਤਬਾਦਲਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਪੰਚਾਪੇਸਾ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਡਬਲਯੂ ਐਨ ਮਮਦ ਕੁੰਹੀ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਵੰਡ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਤਬਾਦਲਾ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਪਰਸੈਸਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਜੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ 'ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹਾਂ? ਧਾਰਾ. ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਧਾਰਾ 'ਤਬਾਦਲਾ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਓ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ; ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਧਾਰਾ, ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ 'ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 16 (3) (ਏ) (ਏ) ਵਿੱਚ 'ਤਬਾਦਲਾ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਉਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। iii) ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਧਾਰਾ 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 16(3) (ਏ) (4ਵਾਂ)। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਗੁਜਰਾਤ ਬਨਾਮ ਕੇਸ਼ਵ ਲਾਲ ਲੱਲੂਭਾਈ ਪਟੇਲ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿੱਚ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 1022 ਆਫ 1963 ਨੇ 9 ਨਵੰਬਰ 1964 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਜੇ ਸਵਾਲ ਆਇਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਸਖ਼ਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲਾ ਹੈ। ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ

ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁੱਟਾ ਰਾਧਾ-ਕ੍ਰਿਸਟਨਈਏ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਐੱਮ.ਕੇ. ਸਟ੍ਰੈਮੈਨ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਦਰਾਸ (12) ਅਤੇ ਜਗਨ ਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (13) ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ। ਤਰਕ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(6) ਵਿੱਚ 'ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਪਰਸੈਸਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਹਰ ਇਕ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ, ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ। ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਾਂਝੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ। ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਰਤਨ ਕੇਵਲ ਉਸਦੇ ਰੁਤਬੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਭਾਗ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਧਾਰਾ 14(6) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਿਸ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਲੇਖ ਵੀ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਲੇਖ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਧੂ ਕਾਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(6) ਵਿੱਚ 'ਤਬਾਦਲਾ' ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜੇਕਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਉਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਭਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(6) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ? ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 14(6) ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਧਾਰਾ 14 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਹਾਤੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 14(6) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ

ਹੋਵੇਗੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਵਾਧੂ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਧਾਰਾ ਦੀ ਸਕੀਮ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਤੀਜੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵੰਡ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਆਉਣਾ ਸਹੀ ਸੀ। ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(6) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਸ ਕੇ ਕਪੂਰ ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ .ਆਰ .ਟੀ .

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਖਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਿਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Kewal kumar
Translator